

ΜΟΥΣΙΚΑ ΣΧΟΛΕΙΑ: ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΕΠΕΙΓΟΝΤΩΣ ΟΡΑΜΑ !

Είναι προφανές ότι το προβληματικό, αποσπασματικό και αναχρονιστικό νομικό και θεσμικό πλαίσιο των μουσικών σχολείων, που «κληροδοτήθηκε» στην παρούσα ηγεσία του ΥΠΕΠΘ, αλλά και η ατελέσφορες, τυπολατρικές και αμιγώς «διαχειριστικές» απόπειρες της τελευταίας να το διευθετήσει, έχουν – κατ' ανάγκη -ως αποτέλεσμα να κυριαρχούν στον κλάδο των μουσικών οι εργασιακές διεκδικήσεις και οι σχετικές διαμάχες και αντιπαραθέσεις. Αυτό δεν σημαίνει ότι ο κλάδος δεν είναι βαθιά προβληματισμένος για την πορεία του θεσμού. Διάχυτη είναι η ανησυχία για το μέλλον των μουσικών σχολείων αλλά και η απογοήτευση για τις δυσλειτουργίες και τα εκπαιδευτικά αδιέξοδα που εντοπίζουν και βιώνουν οι καθηγητές που εργάζονται σ' αυτά.

Τα μουσικά σχολεία περιορίζουν την ανεργία των μουσικών και – από την άλλη – δίνουν κάποιες ευκαιρίες στα παιδιά να ξεφύγουν με τη μουσική από την αφόρητη medio-κρατία (και μετριοκρατία) της τρέχουσας υποπολιτιστικής αθλιότητας.

Δεν είναι κακό ούτε το πρώτο ούτε το δεύτερο, σίγουρα όμως δεν αποτελούν από μόνα τους ικανούς και αποχρώντες λόγους για να δικαιολογούν την ύπαρξη του θεσμού, αν δεν υπάρχουν οι φιλοδοξίες, οι δράσεις και οι υποδομές για υψηλού επιπέδου μουσική παιδεία που να εξοπλίζει τα παιδιά με πραγματικά μουσικά εφόδια και να τους παρέχει προοπτικές. Εδώ όμως έχουμε φτάσει σε ακραίες (αντι-μουσικές, αντι-εκπαιδευτικές και αντι-επαγγελματικές) καταστάσεις, να χρησιμοποιούνται δηλαδή τα σχολεία για να «παρκάρουν» κάποιοι γονείς τα παιδιά τους και για να «τσοντάρουν» οι μουσικοί κάποια πενιχρά ...«ωρο-κάματα», μέσα στο γενικότερο τρέξιμο της καθημερινής μουσικο-βιοπάλης (ολημερίς στο κυνήγι για ιδιαίτερα, ωδεία και νυχτοκάματα). Αυτά όμως είναι πραγματικές παθογένειες, δεν είναι καταστάσεις συμβατές με το κύρος ενός μουσικοπαιδαγωγικού θεσμού και θα πρέπει σοβαρά να προβληματίσουν και να ανησυχήσουν όλους τους εμπλεκόμενους φορείς (Υπουργείο, συνδικαλιστικές ενώσεις, συλλόγους γονέων κλπ).

ΠΟΙΟΣ ...ΚΥΒΕΡΝΑΕΙ ΑΥΤΑ ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ;

Το ερώτημα δεν είναι καινούργιο, εγείρεται από ..καταβολής μουσικών σχολείων. Και το ζήτημα δεν είναι μόνο – αν εισηγούνται και αποφασίζουν για τα σχολεία μουσικοί, μαθηματικοί η φιλόλογοι, αλλά «τι σόι» είναι όλοι αυτοί, αν πονάνε τα σχολεία και την εκπαίδευση, αν έχουν ιδέες και οράματα, αν τους ενδιαφέρει το πράγμα η όχι, η και αν μήπως αλλού αποβλέπουν. Εδώ είναι πασίγνωστο -εις τους παροικούντες την Ιερουσαλήμ - τι περιουσίες φτιάχτηκαν στο παρελθόν και τι εξοχικά χτίστηκαν παλαιότερα εις υγείαν των ...κοροϊδών, από τα «πακέτα» για την ανέγερση και τον εξοπλισμό των σχολικών μονάδων, από τα κονδύλια για τους σχολικούς αγώνες και την αγορά οργάνων και δε συμμαζεύεται, κι όλα αυτά με τους ωρομίσθιους να πένονται και να σκύβουν το κεφάλι, μη τυχόν και δεν ανανεωθεί και πάλι η σύμβασή τους (ήτοι η ομηρία τους), η σύμβαση εκείνη η κατάπτυστη που έγραφε ορθά κοφτά «συνομολογώ ότι θα πληρώνομαι όταν θα υπάρχουν πιστώσεις» (!!!), που αποσύρθηκε όταν την καταγγείλαμε στον Συνήγορο του Πολίτη και εκθέσαμε τους φυσικούς και ηθικούς αυτουργούς της κρατικής δουλοκτησίας ! Ελπίζουμε αυτά να μη συμβαίνουν πλέον, δεν μπορούμε όμως σε καμιά περίπτωση να το γνωρίζουμε, μιάς και τα άπλυτα συνήθως αργούν να βγούν στη φόρα. Ας αφήσουμε λοιπόν τη «σκανδαλογία» κι ας προχωρήσουμε.

ΜΑΘΗΤΗΣ ΜΟΥΣΙΚΟΥ ΛΥΚΕΙΟΥ : ΟΣΟΝΟΥΠΩ ...ΕΙΔΟΣ ΥΠΟ ΕΞΑΦΑΝΙΣΗ!

Τι είναι σήμερα τα μουσικά λύκεια;

Γενικά λύκεια – μα πολύ γενικά, όσο δε πάει!- όπου, όσοι μαθητές δεν τα έχουν εγκαταλείψει, περνάνε ..ευχάριστα την ώρα τους με λίγο από γενικά μαθήματα, λίγο από θεωρητικά μουσικής, λίγο οργανάκι (όπου συνήθως ελάχιστοι προχωράνε πέρα απ' αυτά που ήδη μάθανε στο γυμνάσιο) κι είμαστε, μ' άλλα λόγια «μια ωραία ...ατμόσφαιρα» που θα έλεγε κι ο μακαρίτης ο Ηλιόπουλος. Και για μετά ...έχει ο θεός!!

Τα επόμενα ερωτήματα τα αφήνουμε σκοπίμως αναπάντητα. Αλλά, κοντά στο νού κ' η γνώση!

- Γιατί τα μουσικά λύκεια τα εγκαταλείπουν ουκ ολίγοι μουσικά ταλαντούχοι μαθητές και προτιμούν το συνδυασμό γενικού σχολείου-ωδείου για να μορφωθούν αποτελεσματικά και να προχωρήσουν στο όργανο που τους ενδιαφέρει;

- Γιατί αρκετοί μαθητές φεύγουν από το μουσικό λύκειο «για να προετοιμαστούν καλύτερα για τη ...Μουσικολογία (!!!)»; - έτσι μας λένε τα παιδιά, και για να το λένε κάτι θα ξέρουν! Και πως γίνεται και «ξεφυτρώνουν» τώρα τελευταία ταμπέλες κοντά στα μουσικά σχολεία «Ωδείο τάδε : Αναλαμβάνουμε προετοιμασία μαθητών του μουσικού λυκείου για τις πανελληνίες εξετάσεις».

Το Υπουργείο οφείλει επιτέλους να αποφασίσει τι είδους μουσικά λύκεια επιθυμεί. Αν θέλει σχολεία «να περνάει ευχάριστα η ώρα» και τίποτα παραπάνω, με χαμηλά έως απογοητευτικά ποσοστά εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (ακόμα και στις πανεπιστημιακές μουσικές σχολές), ας τα αφήσει ως έχουν!

Αν όμως – όπως θέλουμε να πιστεύουμε - θέλει να τα κάνει πραγματικά σχολεία, πραγματικά μουσικά λύκεια, που θα κρατάνε τους μαθητές τους, που θα προσφέρουν γνώσεις, εφόδια και εξειδίκευση, τότε η λύση – κατά τη γνώμη μας - είναι μία και απλή:

Τομείς!! Κατευθύνσεις !!!

- «Ευρωπαϊκή» κατεύθυνση: Ο μαθητής έχει επιλέξει όργανο της ευρωπαϊκής μουσικής. Επομένως: Δύο, τρεις ώρες τη βδομάδα το όργανο, θεωρητικά μουσικής σε υψηλό επίπεδο, βυζαντινή μουσική να μην διδάχτεί άλλη, έχει αποκτήσει στο γυμνάσιο τις βασικές γνώσεις που χρειάζεται.

- «Παραδοσιακή» κατεύθυνση: Βυζαντινή μουσική σ' όλες τις τάξεις, σε βάθος, μάθημα τροπικών συστημάτων της ανατολικής μουσικής, μουσική λαογραφία κλπ, και βέβαια, δύο με τρεις ώρες τη βδομάδα μάθημα στο παραδοσιακό όργανο που έχει επιλέξει. Πιάνο έχει διδαχτεί αρκετό στο γυμνάσιο, όπως και τα βασικά θεωρητικά της ευρωπαϊκής, η έμφαση εδώ θα δοθεί στο ελληνικό μουσικό σύστημα.

- «Μουσική Τεχνολογία – εφαρμογές Η/Υ»: Παροχή εξειδικευμένων γνώσεων και εργαστηριακής κατάρτισης στους μαθητές που ενδιαφέρονται να ασχοληθούν με τον ιδιαίτερα εξελιγμένο αυτό τομέα της σύγχρονης μουσικής πραγματικότητας, με έμφαση φυσικά στα ανάλογα γνωστικά αντικείμενα.

- «Γενική» κατεύθυνση: Για τους μαθητές που δεν ενδιαφέρονται να συνεχίσουν τις σπουδές τους στη μουσική. Έμφαση στα μαθήματα γενικής παιδείας, λιγότερη μουσική. Και βέβαια, όλα αυτά προϋποθέτουν την εκπόνηση των αναγκαίων αναλυτικών προγραμμάτων και των αντίστοιχων διδακτικών βιβλίων, τομέας όπου η χρόνια αδράνεια, υστέρηση και καθυστέρηση καλά κρατούν.

Ένα τέτοιο μουσικό σχολείο μπορεί και πρέπει να δίνει μουσικούς τίτλους ειδίκευσης στους αποφοίτους του. Όπως είναι σήμερα όμως το λύκειο, κι ας μας επιτρέψουν οι σεβαστοί σύλλογοι γονέων, ΟΧΙ! Κατηγορηματικά όχι.

Και βέβαια θα ήταν – εκπαιδευτικά άτοπο, κοινωνικά και ηθικά απαράδεκτο - να συζητάμε καν (το διεκδικούν οι σύλλογοι γονέων και κάποιες ενώσεις μουσικών) να κατοχυρώνονται με πτυχία παραδοσιακών οργάνων οι απόφοιτοι των μουσικών λυκείων, τη στιγμή που οι ίδιοι οι δάσκαλοι τους στερούνται – με ευθύνη των Υπουργείων Πολιτισμού αλλά και Παιδείας - κάθε ανάλογη κατοχύρωση, μετά από τόσα χρόνια δουλειάς στα μουσικά σχολεία !!

Τα παραπάνω αποτελούν βεβαίως πολύ γενικές, προσωπικές σκέψεις μας και αποσκοπούν απλά να δώσουν ερέθισμα να σκεφτούμε όλοι τι είδους μουσικό σχολείο θέλουμε, αν μας ικανοποιεί η υπάρχουσα μίζερη κατάσταση , αλλιώς, τι πρέπει να γίνει. Γιατί σίγουρα κάτι πρέπει να γίνει, όσο είναι ακόμα καιρός. Ας κάνουν τον κόπο οι «ουσία» η «τύποις» περί τα μουσικά αρμόδιοι του ΥΠΕΠΘ να ρίξουν «μιά ματιά» στα της Εσπερίας (της πρώην Ε.Σ.Σ.Δ. και των «δικών μας» Βαλκανίων συμπεριλαμβανομένων) αλλά και στα της «καθ' ημάς Ανατολής». Να δούν εκεί τι σημαίνει μουσικό σχολείο, τι σημαίνει γενικότερα δωρεάν δημόσια μουσική παιδεία!!

Τουλάχιστον ας δούν!! Ο στρουθοκαμηλισμός σίγουρα δεν είναι λύση, οδηγεί κατευθείαν στο τέλμα, στο μαρασμό, στην αποσύνθεση.

Και για να κλείσουμε, δυό κουβέντες περί «αξιολόγησης», μιάς και η λέξη (ακόμα και ως σύνθημα – πρόταγμα) είναι, εδώ και καιρό, στο επίκεντρο των συζητήσεων περί τα εκπαιδευτικά.

Πρέπει να εθελουφλεί κανείς για να αγνοεί την κατάντια κάποιων ωδείων (δεν είναι και τόσο λίγα δυστυχώς), το επίπεδό τους και τον τρόπο που χορηγούν τα όποια πτυχία και διπλώματα. Οι λόγοι που διαιωνίζεται και θεριεύει αυτή η κατάσταση είναι γνωστοί, ας μην επεκταθούμε περισσότερο. Σημαίνει αυτό άραγε ότι κάθε διεκδίκηση για μόνιμους διορισμούς αποφοίτων ωδείων πρέπει να «αναχαιτίζεται» με αυτό το επιχείρημα; Δηλαδή, μαζί με τα ξερά να καούν και τα χλωρά;

* Εδώ ας μου επιτρέψει ο αναγνώστης μια σύντομη προσωπική μαρτυρία: Διδάσκω ταμπουρά, συμβασιούχος εδώ και οχτώ χρόνια, στο ΠΜΓΛ Παλλήνης. Δεξιότηχνης δεν είμαι, είχα όμως την τύχη να πέσω σε σπουδαίους δασκάλους και να πάρω σωστές βάσεις, και στη δουλειά μου θαρρώ πως είμαι καλός, ξέρω και καλή βυζαντινή θεωρία. Ε λοιπόν, έκανε ποτέ τον κόπο κανείς από το Υπουργείο νάρθει μια βόλτα κατά την Παλλήνη, να μπει στην αίθουσά μου (προσωπικά δεν θα είχα κανένα πρόβλημα!) να δει τι και πως διδάσκω; Να πάρει την άποψη των διευθυντών, των μαθητών, των συναδέλφων, των γονιών; Και δεν θέλω να το προσωποποιήσω το πράγμα, - γενικά μιλάω - , ποιος, πότε, και που έκανε τον κόπο;

Και βέβαια, θα πει κανείς, και ποιος θα είναι αυτός ο «ειδήμων», τι θα ξέρει κι αυτός, τι θα καταλαβαίνει, πόσο δίκαιος και απροκατάληπτος θα είναι, πόσο σχετικός θα είναι με το αντικείμενο (εδώ συντάσσονται αναλυτικά προγράμματα για τα παραδοσιακά όργανα από ομάδες εργασίας του παιδαγωγικού ινστιτούτου, αποτελούμενες από «εγνωσμένου κύρους μουσικούς και εκπαιδευτικούς» και δεν συμμετέχει ούτε ένας - για δείγμα έστω - μάχιμος εκπαιδευτικός η καλλιτέχνης της παραδοσιακής μας μουσικής !!

Καλή η αξιολόγηση, αλλά ποιος θα ...αξιολογεί τους αξιολογητές;!

Γιώργος Λαμέρας
Καθηγητής ταμπουρά στο ΠΜΓΛ Παλλήνης